

Андрэй ЗЯЗЮЛЯ

Песня Беларусі

Божа, што калісь народы
На асобкі падзяліў
І хацеў, каб народ кожны
Мовай роднай гаварыў,

Узглянь-жа на народ бяздолны,
Беларускі, што к Табе
Голас ціхі, паднявольны
У пакорнай шле мальбе.

Асвяці наш розум верай
Льгі надзею ў душу ўлі
І агонь любові шчырай
Ў сэрцах зімных запалі.

Дай, каб зернятка прабуды
Заляцела ў кожны кут
Беларусі, каб усюды
Узышло — і там, і тут.

Каб рунела, выплывала,
Красавала, наліло,
І, наспеўшы, ў ток нямала
Умалоту прынясло.

Памажы нам, Божа мілы,
Прабудзіцца да жыцця;
Удзялі парады, сілы,
Каб ня збіліся з пучця.

Дык жыві ж ты і красуйся,
Наша Маці — Беларусь!
Да краёў чужых раўнуйся;
Йсці дзяцей к табе прымусь!

Хай бяруцца да работы
Дом народны будаваць
І багацяцца у цноты,
Каб пасля ім Рай дастаць.

Апокрыфы

2 Кс. др. Сяргей СУРЫНОВІЧ
ГІСТОРЫЯ СВ. ЮЗАФА Ў АПАКРЫФІЧНЫМ
«СКАЗЕ ПРА ЮЗАФА ЦЕСЛЮ»

6 Мастацтва

Лідзія КАМІНСКАЯ
«ЯК ЗАГАДАЎ ЯМУ АНЁЛ ПАНА...»

8 Жыццё Касцёла

Марына ПАШУК
ЗЯМЛЯ ВЕРЫ
Папа на радзіме Абрагама

Тэалогія

12 Тэрэса КЛІМОВІЧ
САМАПРЭЗЕНТАЦЫЯ БОГА МАЙСЕЮ
Ў ПАЛАЮЧЫМ КУСЦЕ
Тэалагічна-літаратурны аналіз
фрагмента Кнігі Зыходу (3, 1–17)

Постаці

18 Ірына БАГДАНОВІЧ
«ЗАСТАВАЎСЯ ВЕРНЫМ КАСЦЁЛУ І НАРОДУ»
Святар і паэт Андрэй Зязюля
ў служэнні Богу і Беларусі

26 Кс. Артур ЛЯШНЕЎСКИ SDB
СВЯТАР, ПАДАРАВАНЫ НАМ МАРЫЯЙ
Жыццё, дзейнасць і смерць
кс. Станіслава Міхальскага SJ

Інтэрв'ю

33 Інтэрв'ю Дамініка ЯРЧЭЎСКАГА ОР
з Джорджам ВЕЙГЕЛЕМ
ХТО ПАТРЭБНЫ У ВАТЫКАНЕ

Асобы

38 Андрэй ШПУНТ
«ЛАСКАВЫ, ЯК ПАН ВАЯВОДА МЕНСКІ...»

Пераклады

44 Райнэр Марыя РЫЛЬКЕ
ВЕРШЫ

46 Андрэа ГРЫЛЬ
ВЕРШЫ

48 Анатоль ФРАНС
АМІКУС І ЦЭЛЕСТЫН

50 ЖАНГЛЁР МАЦІ БОЖАЙ

52 БАНАПАРТ У САН-МІНЬЯТА

Проза

55 Данута БІЧЭЛЬ
ЗЯЛЁНЫ АНДАРАЧАК – СКАРБ БАБЫ ЮЛІ

Іканаграфія

60 Віталій КОЗІНЧУК
КАНЦЭПЦЫЯ УКРАЇНСКАГА ІКОНАГРАФІЧНАГА
КАНОНУ: УСХОДНЯЯ ІКАНАГРАФІЯ,
ЗАХОДНІ МАСТАЦКІ СТЫЛЬ

Мастацтва

62 Пётра ВАСІЛЕЎСКИ
НАТХНЁНЫ ГОРАДАМ...

Рэдакцыйная рада:

арцыбіскуп Тадэвуш Кандрусевіч, Ганаровы мітрапаліт Мінска-Магілёўскі,
біскуп Юрый Касабуцкі,
кс. Аляксандр Амяльчэня, Ірына Багдановіч, Данута Бічэль, кс. Юры Быкаў,
Ірына Жарнасек, Аляксандр Жлутка, Лідзія Камінская,
Аліна Новікава, кс. Дзмітрый Пухальскі (касцёльны кансультант),
Ала Сямёнава, Аркадзь Шпунт.
Галоўны рэдактар — Крыстына Лялько.
Мастацкі рэдактар — Уладзімір Вішнеўскі.
Тэхнічны рэдактар — Алег Глекаў.

Фота Фелікс Райман (Félix Rajmann).

Андрэа Грыль

Андрэа Грыль — аўстрыйская пісьменніца, перакладчыца, доктар эвалюцыйнай біялогіі. Нарадзілася ў 1975 годзе. За раман «Керубіна» (2019) была намінаваная на Нямецкую кніжную прэмію. Атрымала розныя ўзнагароды, сярод якіх прэмія імя Отто Шцёсля (2010), узнагарода Брэменскай літаратурнай прэміі (2011) і ўзнагарода горада Вены ў галіне літаратуры (2013). У 2019–2020 гг. выкладала ў Бернскім універсітэце (Швейцарыя). Жыве ў Вене.

Мульцімоўна

Часам я злуюся на цябе
бо ты з іншымі размаўляеш на той жа самай мове
бо ты іншым гаворыш тыя ж самыя словы
бо ў нас няма словаў
якія належаць толькі нам
і больш
нікому

Меню

Я мушу выесці
з цябе маё сэрца,
даўжэй за год не павінна
трываць адзінота,
тэрмін прыдатнасці датычыцца
супавых кубікаў

Ураджай

Цяпер далікатныя машыны
выціскаюць сок
зубцы цэнтрыфугі рвуць
амаль што без сілы
амаль што белую
абрыкосавую мякаць;
я з’ела б
і лісце

Вавёркі

Знойдзеныя
жанчынай у парку

яны па чарзе
бяруць у яе
з далоняў
грэцкія арэхі

гэта сапраўдных
дзікія, кажа яна

Імпульс

Сябе не разумею я
чаму не жыву я
як казуля
ў снезе
ніколі не было б мне
холадна ў лесе
цяпер я мерзну

Успамін

Я нахіляюся
да старога верша
ў пыле пад лаўкай
нельга думаць
кажаш ты, захавай яго

ён мае нашчадкаў,
твары, пыльныя насы
ветлівыя хвасты
як нованароджаныя мышы
ці скарпіёны

ўецца
ў светлым узоры
ўпаўшага з ног
наведвальнікаў
слою

я не хачу
прасіць іх зняць абутак,
мне падабаецца
дзьмуць на старое
пакуль яно не страціць футра;
потым скамячанае
засунуць у бот

Mal del paese¹

Часта я прагнула
зімы
сярод лета
часта вясной

дзён як вялізныя кавалкі
вільготнай ваты
якія я
абпальваю ўжо
адным-адзіным
пацеючым пальцам

Хто

Сапраўды магло б здарыцца
што я сёння
ў гэты светлы дзень
калі зоркі ўжо даўно
сцёртыя адтуль зверху
і месяц недзе ў іншым месце
зводзіць кагосьці з глузду
што я сёння
нарэшце проста
проста так
зраблюся ваўкалакам
у мяне вырастуць зубы
лапы на тоўстых падушачках
кіпцюры даўгія
нібыта лёзы
і вушы з завостранымі канцамі
з поўсці
што я сёння
ў гэты светлы дзень
стаю на даху
выю і кажу:
я больш не магу
ўспомніць

Пераходны сезон

Раптоўна наступае лета
я еду з лета ў зіму
ў зімы пяшчотны твар
няма валасоў
няма брата ці сястры

зіма шукае сабе сваё лета
ў цёплых бязветраных кутках
наверсе на роўных месцах лугу
цісне руку ўцёсу
за каленам яліны

лета трымае сваю зіму
ў ценю ў лужынах
і шэрых гурбах снегу за
аўтавакзалам; на ніжнім баку
возера

калі б яго перавярнулі
знайшлі б вечны
расплаўлены снег

**Першы дзень
новага года**

Усё зусім па-іншаму;
кава зроблена
сок выпіты
яйка зварана,
сонечнае святло
як першы краявід,
амаль няма машынаў

на антэнах птушка
яна памахвае хвостом,
чорная; гатовая да ўзлёту,
прызямленне на даху
насупраць нехта прадае сваю хату
вусна і пісьмова,
цудоўна было б, калі б цяпер
тут быў пляж

з пачышчанымі зубамі
ты кладзешся
ў самае бяспечнае месца,
учарашняя парфума
паміж коўдрамі

*Пераклад з нямецкай мовы
Алены Сямёнавай-Герцаг.*

*Паводле зборніка вершаў
«Шчаслівыя бастарды».
Вyd. «Отто Мюлер Ферлаг», —
Зальцбург — Вена, 2011 г.*

¹ «Mal del paese» (італ.) — «туга па радзіме», «настал-
гія» (заўв. перакл.).

CONTENTS

We open this issue with the article by fr. S. Surynovich «The Story of St. Joseph in the Apocryphal 'The History of Joseph the Carpenter'» and the essay by L. Kaminskaja «As the Angel of the Lord Commanded Him...», dedicated to the Year of St. Joseph proclaimed in the Universal Catholic Church (p. 2-7).

Theologian M. Pashuk in her article "The Land of Faith" writes about the holy places which Pope Francis visited on March 5-8, 2021 (p. 8-11).

T. Klimovich in her article "The Self-Presentation of God to Moses in the Burning Bush" analyzes a passage from the Book of Exodus (3: 1-17) (p. 12-17).

Article by literary critic I. Bagdanovich «Remained Faithful to the Church and the People» is dedicated to priest and poet A. Ziaziula. Here you will also find some poems by A. Ziaziula (p. 18-25).

Fr. A. Liashneuski SDB offers readers his article «The Priest Given Us by Mary», in which he narrates about the tragic life and devoted priestly ministry of fr. S. Mihalski SJ (p. 26-32).

In column «Interview» you will find the text of the talk of D. Jarczewski OP with the American theologian G. Weigel entitled «Who Is Needed in the Vatican» (translated by Y. Shedzko) (p. 33-37).

Historian A. Shpunt in his article «Kind as the Voivode of Minsk...» tells about the personality of one of the most interesting representatives of the Belarusian nobility of the 18th century Adam Michal Hmara (p. 38-43).

In column «Translations» you will find poems by R. M. Rilke (translated by S. Siargey) and Austrian writer Andrea Grill (translated by A. Siamonava-Herzog), as well as translations of works by French novelist Anatole France (translated by V. Bujwal) (p. 44-54).

The famous poetess D. Bichel publishes her memoirs «Green Andarachak Is the Treasure of Granny Yulia», dedicated to relatives and friends from the village of Biskupcy (p. 55-59).

Doctor of Philosophy Vitalii Kozinchuk from Ivano-Frankivsk writes about the search for mystical and sacred roots in Ukrainian iconographic art (p. 60-61).

The essay of journalist P. Vasileuski «Inspired by the City...» is dedicated to the works of Grodna artists (p. 62-67).

RESÜMEE

Diese Nummer beginnt mit dem Artikel „Die Geschichte des heiligen Joseph in der apokryphen Schrift *Erzählung über den Zimmermann Joseph*“ des Priesters S. Surynovitsch und mit dem Essay „Wie ihm der Engel des Herrn befahl ...“ von L. Kaminskaja, die dem in der Weltkirche ausgerufenen Jahr des heiligen Joseph gewidmet sind (S. 2-7).

Die Theologin M. Paschuk berichtet im Artikel „Der Boden des Glaubens“ über die heiligen Orte, die Papst Franziskus vom 5. bis 8. März 2021 besuchte (S. 8-11).

T. Klimowitsch analysiert im Artikel „Selbstpräsentation Gottes vor Mose im brennenden Dornbusch“ ein Fragment des Buches Exodus (3, 1–17) (S. 12-17).

Dem Priester und Poeten A. Sjasjulja ist der Artikel „Er blieb der Katholischen Kirche und dem Volk treu“ der Literaturwissenschaftlerin I. Bagdanowitsch gewidmet. Daran schließen Gedichte von A. Sjasjulja an (S. 18-25).

Der Priester A. Ljaschneuski SDB präsentiert den Leserinnen und Lesern den Artikel „Der Priester, der uns von Maria geschenkt wurde“, in dem er über das tragische Leben und den treuen Dienst des Priesters S. Michalski SJ berichtet (S. 26-32).

Die Rubrik „Interview“ enthält unter dem Titel „Wer wird in Vatikan gebraucht?“ das Gespräch von D. Jartschewski OP mit dem amerikanischen Theologen G. Weigel (übersetzt von J. Schedsjko) (S. 33-37).

Der Historiker A. Spunt erzählt im Artikel „Freundlich wie der Herr Woiwoda von Minsk ...“ von Adam Michal Chmara, einem der interessantesten Vertreter der belarussischen Schlichta [des belarussischen Adels – Anm. d. Ü.] im XVIII. Jahrhundert (S. 38-43).

Die Rubrik „Übersetzungen“ enthält Gedichte von R. M. Rilke (übersetzt von S. Sjarhej) und der österreichischen Schriftstellerin Andrea Grill (übersetzt von J. Semjonowa-Herzog) sowie Werke des französischen Romanschriftstellers Anatole France (übersetzt von W. Bujwal) (S. 44-54).

Die bekannte Poetin D. Bitschel veröffentlicht ihre Erinnerungen „Der grüne Trachtenrock – der Schatz von Oma Julja“, die den Verwandten, Freundinnen und Freunden aus dem Dorf Biskupcy gewidmet sind (S. 55-59).

Über die Suche nach mystisch-sakralen Wurzeln in der ukrainischen Ikonenmalerei schreibt Dr. phil. W. Kosintschuk aus Ivano-Frankiwsk (S. 60-61).

Mit dem Schaffen der Grodnoer Maler beschäftigt sich der Essay „Von der Stadt inspiriert ...“ des Journalisten P. Wassileuski (S. 62-67).

PODSUMOWANIE

Niniejszy numer kwartalnika rozpoczyna się art. ks. S. Surynowicza „Historia św. Józefa w apokryficznym «Podaniu o św. Józefie cieśli»“ i esejem L. Kaminskiej «Jak nakazał mu Anioł Pana...», które zostały poświęcone Rokowi św. Józefa, ogłoszonym w powszechnym Kościele Katolickim (S. 2-7).

Teolog M. Paszuk w art. „Ziemia wiary“ pisze o świętych miejscach, które 5–8 marca 2021 r. zwiedzał Papież Franciszek (S. 8-11).

T. Klimowicz w art. „Autoprezentacja Boga Mojżeszowi w płonącym krzewie“ analizuje fragment Księgi Wyjścia (3, 1–17) (S. 12-17).

Osobie księdza i poety A. Ziaziuli został poświęcony art. literaturoznawcy I. Bohdanowicz „Pozostał wierny Kościołowi i narodowi“. Tutaj również drukuje się wiersze A. Ziaziuli (S. 18-25).

Ks. A. Laszniewski SDB proponuje uwadze czytelników art. „Kapłan, darowany nam przez Maryję“, w którym opowiada o tragicznym życiu i oddanej kapłańskiej służbie ks. S. Michalskiego SJ (S. 26-32).

W rubryce „Wywiady“ pod tytułem «Kogo potrzeba w Watykanie» umieszczono rozmowę D. Jarczewskiego OP z amerykańskim teologiem D. Weiglem (tłumaczenie J. Szedzko) (S. 33-37).

Historyk A. Szpunt w art. „Łaskawy jak pan wojewoda Miński...“ opowiada o jednym z najciekawszych przedstawicieli szlachty białoruskiej XVIII w. — Adamie Michale Chmarze (S. 38-43).

W rubryce „Tłumaczenia“ umieszczone zostały wiersze R. M. Rilke (tłumaczenie S. Siarheja) i austriackiej pisarki Andrei Grill (tłumaczenie A. Siemonowa-Herzog) oraz tłumaczenia utworów francuskiego powieściopisarza Anatole'a France'a (tłumaczenie W. Bujwała) (S. 44-54).

Znana poetka D. Bičel publikuje swoje wspomnienia „Zielony andaraczek — skarby babci Julii“, poświęcone krewnym i bliskim ze wsi Biskupcy (S. 55-59).

O poszukiwaniach mistyczno-sakralnych korzeni w ukraińskim malarstwie ikon pisze doktor filozofii Witalij Kozinczuk z Ivano-Frankiwsku (S. 60-61).

Twórczości grodzieńskich malarzy został poświęcony esej dziennikarza P. Wasilewskiego „Zainspirowani miastem...“ (S. 62-67).

SOMMARIO

Questo numero inizia con l'articolo del prete S. Surinovič «La storia di San Giuseppe nell'apocrifo "La Storia di Giuseppe il falegname"» e con il saggio di L. Kaminskaja «Come gli ha comandato l'Angelo del Signore», dedicato all'anno di S. Giuseppe, proclamato dalla Chiesa Cattolica (p. 2-7).

Il teologo M. Pašuk nell'articolo «La terra della fede» scrive dei luoghi santi che Papa Francesco ha visitato nei giorni 5-8 marzo 2021 (p. 8-11).

T. Klimovič nell'articolo «L'auto-rappresentazione di Dio a Mosè nel rovetto incombusto» analizza un passaggio del Libro dell'Esodo (3: 1-17) (p. 12-17).

Alla persona del sacerdote e poeta A. Ziaziulia è dedicato l'articolo del critico letterario I. Bagdanovič «E' rimasto fedele alla Chiesa e al popolo». Accanto sono pubblicate le poesie di A. Ziaziulia (p. 18-25).

Il prete A. Liašneuski SKB offre ai lettori l'articolo «Un sacerdote donatoci da Maria», in cui racconta la vita tragica e il ministero sacerdotale disinteressato del prete S. Michalski SJ (p. 26-32).

Nella rubrica *Intervista* si pubblica la conversazione di D. Jarczewski OR con il teologo americano G. Weigel intitolata «Chi ha bisogno del Vaticano» (traduzione di Ju. Šedzko) (p. 33-37).

Lo storico A. Špunt nell'articolo «Dolce come il signor voivoda di Minsk...» racconta della persona di uno dei rappresentanti più interessanti della nobiltà bielorusca del XVIII secolo Adam Michal Khmara (p. 38-43).

Nella rubrica *Traduzioni* sono collocate le poesie di R. M. Rilke (tradotte da S. Siargej) e dello scrittore austriaco Andrea Grill (tradotte da A. Semjonowa-Herzog), nonché le opere del romanziere francese Anatole France (tradotte da V. Bujwal) (p. 44-54).

La famosa poetessa D. Bičel pubblica le sue memorie sotto il titolo «Il tesoro di Julia è la gonna verde fatta in casa», dedicate ai parenti e amici del villaggio di Biskupcy (p. 55-59).

Il Dottore di ricerca in filosofia da Ivano-Frankovsk Vitalij Kozičuk scrive della ricerca di radici mistiche e sacre nelle icone ucraine (p. 60-61).

Il saggio del giornalista P. Vasileuski «Ispirati dalla città...» è dedicato al lavoro dei pittori di Grodno (p. 62-67).

На 1-й ст. вокладкі — Ян Дамель. «Святы Юзаф з Дзіцяткам Езусам».

Абраз з галоўнага алтара касцёла св. Юды Тадэвуша ў в. Вішнева Смагонскага р-на. Фота Мікалая Новікава.

Часопіс «НАША ВЕРА», № 1 (95)/2021.

Адрас для карэспандэнцыі: а/с 101, 220002, г. Мінск-2; тэл./факс: 356-17-50. E-mail: media@catholic.by. Web: media.catholic.by/nv/

Рэдакцыя рукапісаў не рэцэнзуе і не вяртае.

Заснавальнік — Мінска-Магілёўская архідыяцэзія РКК у РБ. Вуліца Рэвалюцыйная, 1а, 220030, г. Мінск.

Галоўны рэдактар — Крыстына Аляксееўна Лялько. Часопіс выдаецца на ахвяраванні вернікаў.

Часопіс зарэгістраваны ў Дзяржаўным рэестры сродкаў масавай інфармацыі за № 903.

Падпісаны да друку 16.03.2021 г. Фармат 60x84 1/8. Ум. друк. арк. 8,37. Ул. выд. арк. 6,93. Наклад — 800 экз. Зак. № 132.

Надрукавана ў ПУП «Джы энд Ді» Ліцэнзія № 02330/362 ад 06.05.2013.

Вул. Бурдзейнага, 37-191, 220136, г. Мінск.